

Velkavyöry on voittamaton

Ari Ojapello myhäilee kauniin Hervannan-kotinsa eteisessä, jonka seinät ovat täynnä vaikuttavia primitiivisiä naamiota maailman eri kolkista - kaikissa maanosissa hän on käynyt, paitsi Etelä- ja Pohjoisnavoilla.

-Pelottaako?
Naamioiden takana piilee uskoa ja uskonnollisia. Uskomusten, eikä faktojen, varassa yhteiskuntakeskustelija Ojapello katsoo poliitikkojen ja taloustieteilijöiden tänä päivänä toimivan. Eikä tietoa ole hänen mukaansa helppo saada perille - niin media kuin "asiantuntijakin" suhtautuvat penseästi.

Ojapellon näkemys vallitsevasta eurokriisistä selviytymisestä on perin pessimistinen: maailmanlaajuisesti on kyse niin suurista velkasummista, ettei oikeastaan mikään riitä niiden maksamiseen. Velkakupla on pankkien ja sijoittajien synnyttämä, mutta maksuvehiksi on manattu valtiot ja kansalaiset.

Hän nojaa käsityksessään BIS:n tilastoihin. BIS on järjestelypankki, joka toimii kansainvälisen rahataloudellisen yhteistyön foorumina, rahataloudellisenä tutkimuslaitoksena ja tilastojen tuottajana, eräänlaisena keskuspankkien pankkiirina ja usein järjestelijänä kansainvälisissä rahoitusjärjestelyissä.

-Euroopan pankkikriisiä on yritetty padota jo kolmen, neljän vuoden ajan. Kriisin sanotaan johtuvan valtioiden velkaantumuksesta, mutta se on hämähästä: kyseessä on pankkien kriisi. Alku oli siinä, kun EU:n myötä ryhdyttiin toteuttamaan pääomien vapaata liikkuvuutta. Siinä vaiheessa olisi pitänyt myös päättää epäkohtien patoisesta ja suitsia pääoman liikkeitä, mitä ei kuitenkaan tehty, Ojapello sanoo.

-Harri Holkerilla, Erkki Liikasella, Esko Aholla ja Iiro Viinasella ei aikanaan ollut ymmärrystä eikä ammattitaitoa. Sama osaamattomuus tiivistyi Paavo Lipposen ja Sauli Niinistön hallituskaudella.

Nyt poliitikot juoksevat pääoman liekanarussa pelastamassa EU:n kriisivaltioita, todellisuudessa pankkeja, veronmaksajien rahoilla.

Finanssimarkkinat toimivat Ojapellon mukaan tätä nykyä olemattoman, kuvitteellisen rahan varassa. Pahin aikapommi piilee pankkien johdannaismarkkinoissa.

Ojapello havainnollistaa sanomaansa kuviolla, joka on kuin ylösalaisin käännetty pyramidi tai lyijykynän kärki: kun maailman kaikkien valtioiden bruttokansantuote "teräpuolella" on lähes 58 miljardia dollaria, niin velan johdannaisen, kuvitteellisen rahan, määrä on yli 633 000 miljardia dollaria. Luku edustaa Ojapellon mukaan suurelta osin täysin arvottomia kirjanpitoarvoja, mutta se on kuitenkin kirjattu täydestä arvosta pankkien taseisiin. Virtuaalivelan arvo ei vastaa todellisuutta: esimerkiksi Islannissa se konkurssin tullen menetti 94 prosenttia arvostaan.

Käsittämättömiä lukuja! Joka tapauksessa velkasumma on yli kymmenen kertaa suurempi kuin koko maailman bruttokansantuote.

Ja vaikka kaikkien maailman valtioiden budjetit yhdistettäisiin ja käytettäisiin velan maksuun, niin kestäisi ainakin neljännesvuosisadan ennen kuin velka olisi maksettu - siis vaikka lähes neljännesvuosisadan aikana ei maksettaisi yhdellekään valtion eikä kunnan työntekijälle palkkaa, eikä kansalaisille lapsilisiä,

eläkkeitä, tukiaisia, koulutusta eikä terveydenhoitoa.

-Pankkien johdannaisten pyramidi-huijaus pakottaa pankit myymään yhä uusia lainoja yhä pahemmin maksukyvyttömille asiakkaille - nyt kaikki ovat veloissa velanhoitokynsä ääriarajoilla asti. Se on kuin pyörällä ajaminen: jos pysähdyt, niin pyörä kaatuu.

Finanssikriisissä on Ojapellon mukaan kyseessä niin iso kupla, ettei kukaan uskalla nostaa sitä keskusteluun, saati ryhtyä tutkimaan asiaa.

Jo nyt finanssikriisin pelastamiseksi on käytetty maailmanlaajuisesti 10,6 biljoonaa (amerikkalaisia triljoonia) dollaria ja elvytyspaketteihin 9,5 biljoonaa. Summat ovat suurempia kuin EU-alueen kokonaistuotanto.

-Täysin hukkaan, Kankkulan kaivon heitettyjä varoja, Ojapello kuittaa.

-Kun lopullinen räsähdys tulee, veronmaksajat on siihen mennessä puristettu henkivieveriin, hän ennustaa.

-Pitäkseen Euroopan kriisimaat ja pankit pystyssä, Euroopan keskuspankki (EKP) on ostanut veronmaksajien piikkiin noita arvottomia velkakirjoja. Tähän mennessä se on aina rynnännyt apuun, kun korkoprosentti maassa on ollut yli kuuden. Nyt Kreikan ja Espanjan korkoprosentit ovat jo seitsemän prosentin tuntumassa. Italian suurin pankki on jo ahdingossaan myynyt osakkeitaan 70 prosentin alennuksella.

-Kun räsähdys tulee, ei Suomi jää osatomaksi sen vaikutuksista. Luvassa on Euroopassa ennen kaikkea massatyöttömyyttä, joka heikentää ostovoimaa ja kysyntää, mikä puolestaan heijastuu viennistä riippuvaan Suomeen.

Ari Ojapellon ennustusten ei toivoisi toteutuvan. Valitettavan usein hän on kuitenkin osunut oikeaan: Ennen talousoppineita hän varoitti 90-luvun alun lamasta kaksi vuotta ennen sen alkamista, sekä ennusti tämän ajan finanssikriisin *Ahneuden aika* -kirjassaan pari vuotta ennen kuin kriisi tuli yleiseen tietoisuuteen. Myöskään it-kuplan puhkeaminen ei tullut hänelle yllätyksenä. Viimeisimmän laman eteneminen on myös noudatannut hänen ennustustaan.

Kaikki tämä ei kuitenkaan ole nostanut hänen arvostustaan taloustieteilijöiden tai taloustoimittajien keskuudessa.

-Minua on haukuttu muun muassa kylähulluksi, änkyräksi, diletantiksi, populistiksi, teknologiaavastaiseksi koneidensärkijäksi ja kommunistiksi.

Alussa arvostelijoiden suhtautuminen hieman masensi. Nyt Ojapello sanoo olevansa valmis keskustelemaan ja väentämään kättä koska tahansa, missä tahansa ja kenen kanssa tahansa, mutta mitelöön halukkaita ei ole ilmaantunut, vaikka muunkin toimittaja olisi halunnut debatin järjestää.

-Johtuuko se rohkeuden puutteesta tai osaamattomuudesta? Viime aikoina olen ollut tietoisesti ilkeä. Kun esimerkiksi kritisoin kirjoituksessani jotain päättäjää, eikä vastinetta kyseiseen mediaan kuuluu, lähetän sähköpostini jalkeluun myös hänen alaisilleen. Ainakin kahvipöytäkeskustelua yhteisössä silloin syntyy.

Hänen toiveensa olisi joka tapauksessa saada näkemyksiään julki ja keskusteluun myös valtamediassa, muuallakin kuin median marginaalisemmissa julkaisuissa.

-Toivoisin, että kriitikot selkeästi osoittaisivat ajattelun mahdolliset virheet.

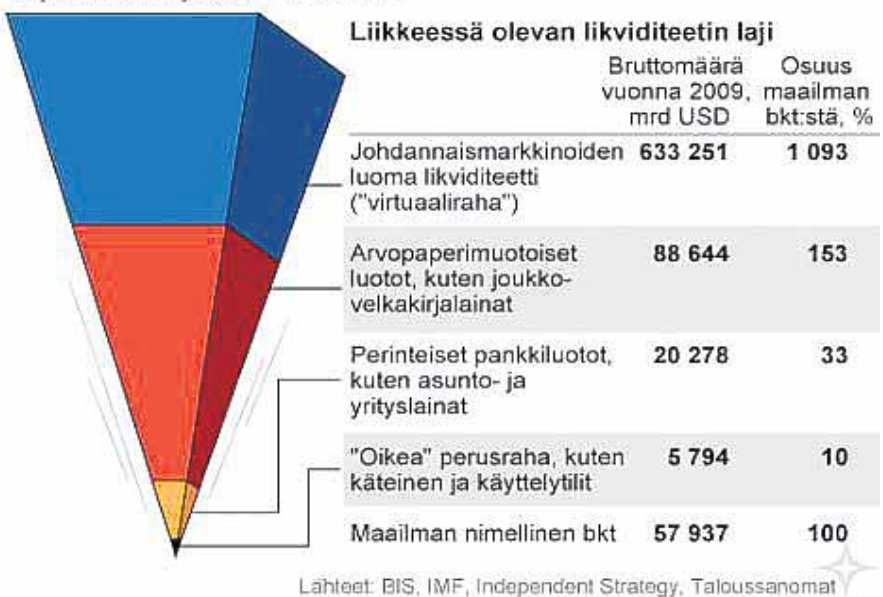
Työelämä ja työllisyys ovat pitkään ol-

Minua on haukuttu muun muassa kylähulluksi, änkyräksi, diletantiksi, populistiksi, teknologiaavastaiseksi koneidensärkijäksi ja kommunistiksi.

Ei ihme, että rahoitusjärjestelmä vaikuttaa epävakaalta

Maailman taloudessa eri muodoissaan liikkeessä olevan likviditeetin eli rahan ja rahaa vastaavien tai korvaavien sitoumusten määrä vuoden 2009 lopussa miljardoina Yhdysvaltain dollareina.

leet Ari Ojapellon mielenkiinnon kohteena. Hän on tutkinut muun muassa teknologian kehityksen vaikutusta tuottavuuteen ja työllisyyteen. Tuottavuutta se kasvattaa, työllisyyttä ei.

-Täystyöllisyys on nykyisessä teknologiyhteiskunnassa mahdollistamassa. En tiedenkään ole sanomassa, että ihmisten pitäisi taantua keräilytalouteen. Sen sijaan pitäisi siirtyä ihmisten verotuksesta tuotannon jalostusarvon verottamiseen.

-Kehittyneen maan hyvinvoinnin voi pelastaa toki tuottavuuden lisääminen, mutta nykyisellään sen hedelmät menevät pääomalle, muun muassa osinkojen jakoon ulkomaisille rikkaille ja siltä veroparatiiseihin, ne eivät siirry enää ostovoimaan.

Palveluihin tärkeinä työllistäjinä Ojapello ei usko. Nehän ovat muuttuneet paljolti itsepalveluiksi - pankkiasioissa ihmiset palvelevat itse itseään. Ikean kalusteet kootaan ja jopa maksetaan kasalla itse...

Vanhus- ja hoivapalveluista tulee kysyntää, mutta monellakaan ei ole varaa niihin, jos keskimääräinen eläke on 1300 euroa ja kuukausi palvelukodissa maksaa 3000 euroa.

Ennen hän kuvitteli etenkin ammattiyhdistysliikkeen kiinnostuvan työllisyystuottavuus-problematiikasta. -Yksikään ay-pamppu ei kuitenkaan lämmennyt sille. SAK:n Lauri Ihalainen on ollut tavattessa kohteliaan kiinnostunut, mutta todellisia esitelmointikutsuja ei ole tullut, lupausista huolimatta. - Olen siellä merkitty mies, joten minulla ei ole mitään menetettävää.

Yksi, ja aika yllättäväkin sparraaja on löytynyt: johtamisesta ja elämäntaidosta luennoiva konsultti Jari Sarasvuo ja Ojapello ovat käyneet nettikirjeenvaihtoa parikymmentä vuotta -kumpikin omista poteroistaan. Joitakin Sarasvuon käsityksiä Ojapello uskoo onnistuneensa horjuttamaan ja saanut häneltä vähän kannustustakin, painokelvottomien huudahdusten ja huutoemerkien kera.

Yrityksistä hoitaa finanssikriisiä on puhuttu demokration tragediana. Ojapello allekirjoittaa ajatuksen:

-Nythän eletään demokration irvikuvassa: monikansallinen pääoma juokseuttaa poliitikkoja, se vie, ja poliitikot, joilla pääoma on vienyt kaiken vallan, viki-sevät. Heillä ei ole ollut edes ymmärrystä, saati halua, laittaa pääomaa liekaan ja veroparatiiseja kuriin. Veroparatiisit mahdollistavat veronkierron, niihin kaotavat biljoonapotit, joita tarvittaisiin yhteiskunnan käyttöön ja investointeihin.

Entä miten tavallisen ihmisen pitäisi valmistautua tulevaan räsähdykseen, josta kaiken aikaa pahaenteisesti puhutaan? Säästää ja luopua kaikesta kuluttamisesta? Vaiko tuhlata kuin viimeistä päivää?

-No ei kumpaakaan, elää vain normaalisti. Mutta ihmisten pitäisi kyllä enemmän seurata asioita ja ottaa selvää, aktivoitua poliittisesti. Se on Ojapellon resepti, mutta hän myös ymmärtää, että hurjaksi kiihtynyt työelämä ei kaikille jä-

tä voimia aktivoitumiseen. Media kaiken kaikkiaan tyhmistää, väsyneille ihmisille tarjotaan sirkushuveja, jotta nämä pysyvät hiljaa ja tyytyväisenä tylystyneinä.

Ojapello ei anna toimittajista mairittelevia lausuntoja. Toisaalta hän sanoo ymmärtävänsä, että nämä työskentelevät kiireen keskellä, eikä aikaa asioiden tutkimiseen ole. -Kun minua on haastateltu, juttuun ovat yleensä mahtuneet vain mielipiteet, eivät esittämäni faktat, hän harmittelee medioiden tilanpuutetta.

Niinpä taitaa käydä nytkin. Mutta osoitteesta <http://ariojapello.blogspot.com/> löytyy hänen keräämäänsä ja analysoimaansa tietoa.

Leena Nygård, teksti
Mauri Nygård, kuva

Kuvion lähde:
Taloussanomati 23.5.2010, "Markkinoita hermoromahduksen partaalla"

Harri Holkerilla, Erkki Liikasella, Esko Aholla ja Iiro Viinasella ei aikanaan ollut ymmärrystä eikä ammattitaitoa. Sama osaamattomuus tiivistyi Paavo Lipposen ja Sauli Niinistön hallituskaudella.